Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA 5400 M. Z dostawą na miejsce lub przesyłką pocztową 6000 M. Za granicą 6300 M.
REDAKCYA I ADMINISTRACYA: Lwów, [illegible] 4. Telef. Red. 15. — Telef. Admin. 331

Numer zawiera 10 stronic

CENA POJEDYNCZEGO NUMERU 200 Mk.

Wychodzi codziennie o godzinie 6-tej

GAZETA PORANNA

— ILUSTROWANY DZIENNIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW —

Nr. 6597. Lwów, poniedziałek 22. stycznia 1923. Rok XIV.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza. Redaktor naczelny: Stanisław Zacharjasiewicz.

Exposé premiera w Sejmie i Senacie
wywarło doskonałe wrażenie.
Obce waluty dalej spadają.
Senzacyjny proces posła Baerana.

KIEDY ZAWITA KOMISARZ WALKI Z DROŻYZNĄ?

Warszawa. (Tel. wł.) (m) Jak słychać, stanowisko komisarza nadzwyczajnego do walki z drożyzną, będzie obsadzone po ukończeniu rozprawy sejmowej nad expose prezydenta ministrów.

BEZCZELNA PROWOKACJA GDAŃSKICH HAKATYSTÓW.

Warszawa. (Tel. wł.) (m) Z Gdańska sygnalizują, że doszło tam do **skandalicznego zajścia.** Garstka prowokatorów hakatystycznych, grupująca się koło organizacji Heimat-dienst, zorganizowała **uliczną manifestację przed konsulatem francuskim.** Wygłoszono szereg podburzających przemówień, poczem odśpiewano: „Die Wacht am Rein", „Deutschland über alles", a następnie urządzono **gwałtowną demonstrację antypolską, wykrzykując obelgi** pod adresem rządu polskiego. Okrzykom tym przysłuchiwała się zupełnie biernie policja gdańska.

KONFISKATA DÓBR KRÓLEWSKICH.

Wiedeń. (AW.) Z Aten donoszą, że rząd grecki uchwalił skonfiskować na rzecz państwa dobra b. króla Konstantyna.

MACEDOŃSKIE WRZENIA.

Wiedeń. (PAT.) „N. Fr. Presse" ze Sofji: Wczoraj zostało miasto Koczana w Macedonji zajęte przez rewolucyjną bandę macedońską pod wodzą Michajłowa. Garnizon złożony z żołnierzy chorwackich poddał się nie oddawszy ani jednego strzału. Żołnierze zostali rozbrojeni. Banda zdobyła 600 karabinów i dwa kulomioty.

SZARADA NOWOROCZNA „GAZETY PORANNEJ".

Masy czytelników „Gazety Porannej" w dniu 14. bm., oczekujący wyniku losowania nagród, przeznaczonych za rozwiązanie Szarady Noworocznej. Rysunek wykonany wedle zdjęcia fotograficznego M. Münza.

Grecy koncentrują wojska.

Wiedeń. (PAT.) „N. Fr. Presse" odnosi z Konstantynopola: **Koncentracja wojsk greckich odbywa się systematycznie.** Pierwszy korpus armji greckiej stoi pod Kavarellą. Drugi korpus stoi koło Dedeagaczu, trzeci koło Karagaczu. Przed wejściem Marycy krążą greckie okręty wojenne. Mustafa Kemal pasza przybył do Ismit, gdzie został entuzjastycznie powitany.

Exposé premiera w Sejmie i Senacie.

(Dalszy ciąg sprawozdania).

Reforma prawa i sądownictwa. — Oszczędność głównym środkiem uleczenia skarbu. — Wydatki na wojsko. — Bezwzględna walka z paskarstwem. — Problemy polityki zagranicznej. — Rząd spełni swe zadanie, o ile uzyska zaufanie Sejmu.

W dalszym ciągu swego expose, wygłoszonego wczoraj w Sejmie, a powtórzonego dziś w Senacie, premier Sikorski omawiał szereg najważniejszych punktów programu rządowego:

Prawo i sądownictwo.

Co do stanu prawnego i ochrony praworządności nadszedł czas wyjścia z okresu tymczasowości, musimy dążyć do osiągnięcia w jak najkrótszym czasie tego dla całego państwa. Min. sprawiedliwości wniesie do Sejmu szereg odpowiednich projektów.

O praworządności stanowią jednak nietylko ustawy, ale także w pierwszym rzędzie ich wykonanie. Polski skład osobowy sądownictwa i prokuratorii stoi bardzo wysoko. Zadaniem rządu jest dać mu warunków pracy. **Sprawiedliwość w Polsce jest dobra** — musi się stać jeszcze szybsza.

Tylko oszczędność uleczy skarb.

Stan finansowy państwa wyraża się w sposób **nadzwyczaj krytyczny.** W żadnem z lat dotychczasowych dochody państwowe nie dosięgały nawet połowy wydatków. I tak wielkie niedobory pokrywane były w bardzo nieznacznej tylko mierze pożyczkami, dwukrotnie zaś przewyższającą część **jedynie drukiem pieniędzy papierowych.** We fakcie wciąż wzrastającej wysokości emisji pieniędzy papierowych należy upatrywać główną przyczynę spadku marki i wzrastającej drożyzny, niszczącej podstawę oszczędności, stanowiącej najistotniejsze źródło kredytu. Dla trwałego zapobieżenia smutnej konieczności dalszego emitowania pieniędzy papierowych, potrzeba bardzo wszechstronnych i wytężonych wysiłków.

Środki trwałej naprawy skarbu zostały omówione na konferencji b. ministrów skarbu. Na pierwszem miejscu naprawy skarbu stawia rząd

zmniejszenie wydatków,

uznając, że nie sposób żądać od obywateli kraju znacznie zwiększonych ofiar na rzecz skarbu, o ile jednocześnie płatnicy nie będą widzieli, że grosz publiczny jest szanowany i siły ludzkie na koszcie państwa pozostające są umiejętnie wykorzystane, że wszędzie dopilnowana jest skromność w wydatkach i pełna oszczędność.

Doświadczenie wskazuje, że wykonanie tej części programu jest niezwykle trudne. **Zwłaszcza miotła tu nie wystarczy,**

potrzeba jeszcze twardej ręki i tęgich głów.

Przedewszystkiem trzeba także zdawać sobie sprawę, że przed Polską stoją zadania państwowe niezwykle złożone: stworzenia nowego państwa które nie pozwoli w wielu dziedzinach ograniczać się do skali wydatków przedwojennych. Niemniej

rząd podejmie się z całą siłą przeprowadzenia oszczędności

w całym aparacie rządowym, nie wyłączając żadnej dziedziny. Akcja ta oprze się na

uproszczeniu czynności administracyjnych i redukcji urzędników.

Ta bezwarunkowa oszczędność dotknąć będzie musiała wszystkich bez wyjątku władz rządowych tak w wydatkach bieżących, jak i w inwestycjach. Musi ona dążyć niejednokrotnie do odłożenia realizacji nawet bardzo szlachetnych i godziwych zamierzeń na czas późniejszy.

Nakreślę obecnie granice tej oszczędności w dziedzinie pogotowia obronnego narodu, ochrony pracy, oraz powszechnego nauczania.

Wydatki na wojsko nie poszły na marne.

Wielkie ofiary, jakie naród nasz poniósł dotąd na utworzenie w niebywale ciężkich warunkach silnego wojska narodowego, nie poszły na marne. Jemu zawdzięczamy nasze traktaty pokojowe nasze granice nasze sojusze. Wojsko nie zawiodło oczekiwania i nie jest dopławdy darmozjadem. W wojsku wre praca wytężona. Duch wojska stoi wysoko.

Rząd przedłoży wysokiej Izbie do 2 miesięcy

projekty ustaw, normujących życie armji.

Do najważniejszych należą: **ustawa o powszechnej służbie wojskowej,** ustawa o organizacji najwyższych władz wojskowych i ustawa o etatach wojska.

Ustawodawstwo społeczne.

Drugą niezmiernie ważną dziedziną, w której oszczędzać zbytnio nie godobna jest zagadnienie reform społecznych i ochrony prac. W czasie akcji wyborczej wszystkie stronnictwa wystąpiły z bardzo daleko idącemi programami reform socjalnych. Uwzględniając jednakże ciężkie położenie państwa, rząd podejmuje z tych projektów te najważniejsze: **Bonifikacje wszystkich dzielnic Polski w zakresie ustawodawstwa społecznego,** stworzenie Rady Pracy, uzgodnienie prawodawstwa o pracy z **konstytucją** oraz opracowanie **kodeksu praw.**

Co zrobiono dla oświaty.

Muszę położyć nacisk przedewszystkiem na powszechną szkołę początkową jako **fundament kultury narodowej.** W dziedzinie tej zrobiło państwo wiele, tak że pochlubić się może bardzo poważnymi wynikami. Mimo tych rezultatów praca nad rozwojem szkolnictwa nie może stracić swego dotychczasowego rozmachu.

Jednolite obciążenie początkowe.

Powracam do spraw ściśle skarbowych. **Jednocześnie** ze zmniejszeniem wydatków koniecznem jest wielokrotne podniesienie dochodów **państwowych.** Podatki stale wraz z daniną przynosiły w roku 1922 mniej, niż takież podatki bez danin nadzwyczajnych w roku 1914, czyż rzeczą jest do pomyślenia, by na rzecz własnego nowo wyzwolonego Państwa jakikolwiek obywatel Polski płacił do Skarbu mniej, niż płacił na rzecz mocarstw zaborczych? **Skala podatków musi być co do warstw najmniej zamożnych doprowadzona przynajmniej do natężenia przedwojennego,**

wszyscy zaś płatnicy zamożniejsi winni być proporcjonalnie więcej obciążeni,

gdyż nagość konieczności jest dla naprawy Skarbu doprowadzenie opodatkowania do granic największego natężenia.

Czyż stan obecny nie jest dla Polski wręcz upokarzający? Obywatel polski ponosi **kilkadziesiątkrotnie mniejsze ciężary aniżeli obywatel francuski.**

Nie brak obywateli bogatych — lecz państwo ubogie.

Kardynalnym naszym obowiązkiem jest nie tworzenie nierealnych pomysłów na temat rewizji politycznej konstrukcji Polski i próby przystosowania jej do obecnej siły gospodarczej Państwa, — lecz raczej **wydatna ofiarność obywatelska na rzecz Ojczyzny.**

Podatki nie powinny być **skomplikowane, a** przez wprowadzenie stałego miernika powinny dawać niezbyt jeszcze wyszkolonym władzom skarbowym możność najwiejszej egzekutywy.

Niema państwa na świecie, gdzieby daniny publiczne same starczyły na pokrycie więcej [illegible] 0 prc. budżetu, a więc inne źródła winny dać z górą drugie tyle. Przed wojną na ziemiach polskich te inne źródła dawały 4/5 dochodów ogólnych. Dziś wszystkie inne źródła dochodu poza podatkami starczą zaledwie na pokrycie 1/5 części wydatków zwyczajnych, a przy redukcji wydatków nie przekroczą stosunku 1/4 wydatków.

W tej dziedzinie największą bolączką Skarbu jest nie tylko **brak jakiegokolwiek oprocentowania kolei państwowych — ale nawet stałe i poważne deficyty tego działu.** Konieczną **jest przeto** niezwłocznie

reforma gospodarki wszystkich przedsiębiorstw rządowych,

wyłączenie ich z budżetu i oparcie na zasadach handlowych.

Środki poprawienia skarbu.

Reforma walutowa bez uzdrowienia spraw skarbowych i równowagi budżetowej byłaby tylko złudzeniem. Wszelkie napisy na marce polskiej, ub wszelko zmiany nazw 1000-markówek nie poprawią sytuacji. **Musimy tak wymiarkować nasze posiępowanie, ażeby nawet bez obcej pomocy, jedynie drogą nieustannych a wszechstronnych wysiłków własnych — dojść do koniecznego dla egzystencji Państwa polskiego celu: równowagi dochodów i wydatków państwowych.**

Szczegółowy program takiej sanacji Rząd opracuje i przedłoży Izbom w ciągu miesiąca.

Rząd obecny, stojąc na straży kapitału narodowego, którym dysponuje, oraz chroniąc interesy warstw pracujących i oszczędzających, ma zamiar poddać zupełnej rewizji dotychczasową politykę w dziedzinie kredytów dla handlu, rolnictwa i przemysłu.

W związku z polityką przemysłową stoi również —

polityka eksportowo-importowa.

Doszliśmy faktycznie do stanu dodatniego bilansu. Zdawałoby się, że przez to osiągnęliśmy bardzo poważny sukces w naszem życiu gospodarczego. W rzeczywistości sukces ten daje raczej ujemne, aniżeli dodatnie wyniki. Spowodował on wprawdzie wzrost produkcji przemysłu włókienniczego i rozwój gospodarki leśnej (niestety rabunkowej) — oraz umożliwił utrzymanie produkcji węgla i przeróbki naftowej na obecnym poziomie, lecz nietylko nie zwiększy dopływu waluty obcych do kraju — a wprost przeciwnie ułatwił wywóz kapitału surowców i pracy polskiej zagranicę. Dotychczasowa więc polityka Państwa w tej dziedzinie będzie musiała być poddaną celowej i obszernej rewizji.

Bezwględna i konsekwentna walka z paskarstwem.

W związku z całą sytuacją gospodarczą wyłoniła się obecnie tak dotkliwa dla całej ludności, żyjącej ze stałych płac,

katastrofalna drożyzna,

grożąca już wprost wewnętrznej równowadze Państwa. Dotychczasowe środki walki z drożyzną okazały się mało skuteczne. Rozumiejąc, że opanowanie drożyzny da się osiągnąć równolegle z uzdrowieniem Skarbu i waluty, —

Rząd nie może przypatrywać się biernie orgji spekulantów,

którzy w podbijaniu cen wyprzedzają zawsze wielokrotnie spadek marki polskiej. Przedewszystkiem zatem Rząd zamierza podjąć inicjatywę szerokiej akcji społecznej, która, powołując szersze warstwy ludności do samoobrony, stworzy w opinii publicznej przekonanie, że lichwiarstwo i pośrednictwo spekulantów jest przestępstwem, że ściągnie ono na winnych nie tylko surowe kary, lecz także powszechne i jaknajostrzejsze potępienie.

Powtóre przenosząc organizację walki z drożyzną z Min. Skarbu do Min. Spraw Wewnętrznych, rząd sięgnie do pełnomocnictw administracyjnych, które mu dają istniejące w tej dziedzinie ustawy, a w razie potrzeby wniesie odnośne do nich poprawki. Akcja ta była skuteczną i nie zwracała się równocześnie w sposób ślepy przeciwko niewinnym — musi być przeprowadzona

poważnie a z żelazną konsekwencją,

śmiało lecz bez domieszki jakiejkolwiek demagogji.

Polityka zagraniczna.

Polska dąży i dążyć będzie zdecydowanie do utrzymania i utrwalenia pokoju, opartego na prawie i poszanowaniu obowiązujących traktatów. Dążenie to jest i będzie niewzruszoną podstawą naszej polityki zagranicznej.

Związani z Francją jak najściślejszą przyjaźnią,

ugruntowaną tradycją wieków oraz oparta na niezawodnym fundamencie wspólnoty najżywotniejszych interesów — dążyć będziemy nie tylko do utrwalenia, ale i do pogłębienia sojuszu francusko - polskiego i to we wszystkich jego dziedzinach. Zacieśnienie bratnich węzłów z Francją przyniesie nie tylko istotne korzyści narodowi polskiemu i francuskiemu, lecz także przyczyni się w znacznym stopniu do ustalenia równowagi europejskiej.

Gwarancję tej równowagi stanowi ściśle porozumienie Francji i Anglji którego utrzymanie zatem leży w bezpośrednim interesie Polski. Rząd Polski zmierzać będzie ze swej strony do pogłębiania stosunków z Anglją. Z Włochami, Ameryką, Japonją i Belgją szukać będzie Polska utrwalenia jak najbliższych węzłów.

Nasz ścisły sojusz z Rumunją

i na wspólności interesów oparta głęboka przyjaźń wzajemna oddały już obu państwom szereg realnych korzyści. Bezwątpienia spotęgują się one w przyszłości. Projekt konkordatu ze stolicą apostolską rząd obecny przejął od poprzedniego i dążyć będzie do możliwie szybkiego jej zawarcia. W państwie, gdzie większość ludności wyznaje religję katolicką, jest to kwestja pierwszorzędnej wagi.

Niema też żadnych przeszkód by zanim konkordat zostanie zawarty, zostały usunięte sprzeczne z konstytucją ograniczenia praw kościoła katolickiego i innych.

Dążyć będziemy do ułożenia się stosunków z państwami Małej Ententy na zasadzie wzajemnej życzliwości. Równocześnie rząd starać się będzie pogłębić dotychczasowe zbliżenie do państw bałtyckich.

Nie mogąc dotychczas mimo najszczerszej woli ułożyć w sposób normalny swych stosunków z Litwą, rząd polski założy w Radzie Ambasadorów

stanowczy protest przeciwko gwałtowi, jakiego dopuścili się Litwini, zajmując Kłajpedę.

Wierzymy, że w ogólnym łańcuchu wypadków protest ten zaważy na znanej już, a prawdopodobnie doraźnej decyzji Rady Ambasadorów i wywoła dalsze skutki. Sądzimy, że wielkie mocarstwa nie dopuszczą, aby prestige ich był zdeptany, litera traktatu, gwarantowanego ich podpisami, przekreślona przez kilkuset przebranych po cywilnemu żołnierzy litewskich.

Będziemy domagać się stanowczo od Rosji i Niemiec lojalnego i całkowitego wykonania zaciągniętych wobec Polski przez te państwa zobowiązań i bezwzględnego dotrzymania zawartych traktatów.

Najważniejsze zadania rządu.

Reasumując swoje wywody, pragnę zaznaczyć z naciskiem, że chwila obecna jest szczególnie doniosła. Jak w 1920 roku, cały naród skupił się wokoło sztandarów obrony, tak dzisiaj

jedynie zgodny i wytrwały wysiłek wszystkich czynników decydujących w Państwie uratować może Państwo od politycznego i gospodarczego rozkładu.

Choroba trawiąca Państwo, jest ciężką i przewlekła, wymaga dłuższego i cierpliwego leczenia. Biorąc ten fakt, jak i sytuację zagraniczną pod uwagę, stwierdzić trzeba bezwzględnie, że

jest to ostatnia chwila, nadająca się do gruntownej naprawy Rzptej.

W takim momencie rząd poczuwa się do obowiązku podjęcia inicjatywy w szeregu najważniejszych zadań chwili bieżącej, do których należą:

1) Zorganizowanie sprężystej administracji oraz podniesienie autorytetu rządu;

2) Uzgodnienie ustaw z Konstytucją wraz z przyspieszeniem prac kodyfikacyjnych;

3) Uporządkowanie finansów Państwa — wprowadzenie celowości w państwowej polityce przemysłowo-gospodarczej oraz opanowanie drożyzny;

4) Walka z demagogją i anarchją, wyniszczenie szczątkowych objawów z epoki konspiracyjnej i antypaństwowej — a co za tem idzie, złagodzenie waśni partyjnych w narodzie — stworzenie podstawy dla pozytywnej pracy państwowej, odbudowa moralna instynktu państwowego i uregulowania stosunku mniejszości, wreszcie

5) Podniesienie obronności Państwa i wykończenie przymierzy — celem ugruntowania pokoju światowego — wyzyskania obecnych konstelacji światowych zgodnie z dobrem Państwa.

Biorąc inicjatywę w rozwiązaniu tych problemów, Rząd zdaje sobie w pełni sprawę, że ich korzystne dla Państwa załatwienie zaistnieć może jedynie przy wydatnem poparciu Sejmu i przy stworzeniu w nim atmosfery sprzyjającej pracy parlamentarnej.

Zakończenie.

Premier zakończył mowę następującemi słowy:

Przyjąłem ster rządów w chwili dla Państwa niezmiernie krytycznej. Uczyniłem to nie dla laurów, ani dla wypoczynku. Z prawdziwym żalem opuściłem czasowo szeregi armji, gdzie miałem pole do pozytywnej pracy, a widocznie tej pracy rezultaty dawały mi wiarę w jej skuteczność. Ale świadomość przełomowej chwili nie pozwala mi odejść lekkomyślnie z mego obecnego ciężkiego posterunku.

Komuż bowiem oddać mam władzę

Rozważając stosunek sił w Sejmie, nie mogę dojrzeć — przynajmniej w chwili obecnej — tej większości, któraby zdolną była do długotrwałych rządów.

W tej trudnej sytuacji czerpię moralne prawo do oświadczenia Panom mej gotowości do zatrzymania nadal stanowiska Prezesa Rządu pod warunkiem jednakowoż jasnego i wyraźnego wypowiedzenia się Wysokiej Izby, czy przedstawiony przezemnie program przyjmuje, i czy ma zamiar umożliwić rządowi gruntowną i istotną sanację stosunków.

Jak długo ja rządzę, tak długo kategorycznym imperatywem mego działania będzie nieugięta dążność do wytworzenia

silnej władzy naczelnej, umiejącej rządzić i gruntować w narodzie rzetelną myśl państwową.

Szczęśliwy byłbym i dumny, gdyby moje słowa znalazły w duszach Panów taki oddźwięk, by nie na chwilę, ale na długo zamilkły interesy grupowe, a zapanowało gorące pragnienie wytężonej pracy dla dobra narodu i państwa. Jeżeli ta chwila przyjdzie, wierzę głęboko, że hasło naprawy Rzeczypospolitej stanie się czynem.

Stronnictwa zadowolone z expose premiera.

JEDYNIE CH. Z. J. N. ZAPOWIADA OPOZYCJĘ.

Warszawa. (Tel. wł.) (m) Wczorajsze expose prezydenta ministrów Sikorskiego znalazło bardzo dobry oddźwięk w prasie warszawskiej, z wyjątkiem dzienników prawicowych. Również przewódcy stronnictw sejmowych z centrum i lewicy są naogół zadowoleni.

Pos. Jan Dąbski, jeden z przewódców Piasta, powiedział dziennikarzom, że expose premjera jest jasno skonstruowane i nie wzbudza żadnych wątpliwości, wskutek czego zrobiło na Piastowcach wrażenie dobre. Rząd otrzyma poparcie większości sejmowej. Stanowisko gabinetu wzmacniać się będzie w miarę wprowadzenia w czyn programu rządowego, szczególnie w kwestjach dotyczących naprawy skarbu.

Jeden z członków Ch.-N. pos. Matakiewicz wyraził opinję, że dopóki Sejm nie jest w stanie wyłonić większości, dopóty niema nadziei do obalenia obecnego rządu. Expose prezydenta owiane jest chęcią doprowadzenia do naprawy skarbu.

Opozycyjne stanowisko zajął Związek Ludowo-narodowy, który zarzucił expose dyletantyzm oraz akademickie traktowanie najważniejszych zagadnień.

Chrześcijańska demokracja obraziła się o to że premier w swojem przemówieniu identyfiko-

Z DNIA.

EXPOSE PREMJERA.

Premjer przemówił dobitnie i jasno.
Choć niejednego biorą może djabli —
Żołnierz przemówił... niech pioruny trzasną,
Ale jest jeszcze siła w polskiej szabli.

A więc nie trzeba krytykować wiecznie
A więc nie trzeba się złościć i zżymać,
Ale mu życzyć szczerze i serdecznie,
Aby potrafił programu dotrzymać

Nemo

wał rzekomo ogół robotników z socjalistami, nie biorąc wcale pod uwagę stronnictwa Ch. D. Ten powód błahy przewódca demokracji chrześcijańskiej Czerniecki podaje za przyczynę opozycyjnego stanowiska klubu wobec rządu.

Wyzwolenie uważa mowę premjera za twardą, mocną i uważa, że rząd otrzyma większość, ma jednak wątpliwość, czy większość ta da się dłużej utrzymać.

Poseł Hausner w imieniu PPS. nie krył swego zadowolenia z expose, uważając je za jedno z epszych, jakie wygłoszono w naszym Sejmie.

Przedstawiciele klubów mniejszości narodowych naogół wahają się w dalszym ciągu. Mają oni pretensje do premjera, że uprawia rzekomo politykę anty-mniejszościową jako minister spraw wewnętrznych.

Warszawa. (AW). „Kurjer Polski" natychmiast po wygłoszeniu przez gen. Sikorskiego expose zwrócił się do przywódców frakcji sejmowych z prośbą o udzielenie opinji o programowym przemówieniu szefa rządu.

P. Witos oświadczył: Klub mój, jak dawniej, tak i teraz dąży konsekwentnie do utworzenia rządu parlamentarnego, jako koniecznego dla państwa. Wobec jednak niemożności utworzenia takiego rządu w obecnej chwili P. S. L. zmuszone jest poprzeć rząd obecny. Obecną sytuację wewnętrzną państwa uważam za jeszcze cięższą, niż za czasów napadu bolszewickiego. Wówczas wystarczył jeden zbiorowy wysiłek, gdy dziś trzeba długiej, ciężkiej i mozolnej pracy. Dlatego nie uważamy za stosowne osłabiania stanowiska obecnego rządu.

P. Thugutt oświadczył, że przemówienie Sikorskiego było mową człowieka uczciwego, mającego odwagę i ambicję doskonałego rządzenia, oraz poczuwającego się do odpowiedzialności za swe czyny. Klub Wyzwolenia głosować będzie za przyjęciem do wiadomości ekspose rządowego.

P. Wachowiak imieniem N. P. R. oświadczył: Jeżelibym miał do wyboru rząd Sikorskiego z jednej, lub rząd parlamentarnych miernot z drugiej strony, to wolałbym wybrać to pierwsze.

Doskonałe wrażenie expose w Senacie.

DORADCZA ODPOWIEDŹ PREMJERA NA MOWĘ P. GŁĄBIŃSKIEGO.

Warszawa. Tel. wl. (m) Na dzisiejszem posiedzeniu Senatu prezydent ministrów wygłosił expose które jednakże w znacznej części było improwizacją i na ogół uznane zostało w kołach sejmowych za jeszcze lepsze aniżeli expose wygłoszone w Sejmie.

Premjer Sikorski mówił z pamięci posługując się notatkami. Mówił głosem donośnym, utrzymując mowę na wysokim poziomie. Senat wysłuchał mowy z wielką uwagą. Co pewien czas rozlegały się z ław potakiwania i głosy „słusznie". Mowa trwała blisko godzinę. Na ławach lewicy i PSL. Piast przyjęto przemówienie oklaskami. Zwróciło uwagę że po skończonej mowie złożyli premjerowi gratulacje: marsz. Trąmpczyński, sen. Thullie, sen. Buzek, sen. ks. Matjewicz, sen. Długosz, Woźnicki i inni.

Na popołudniowem posiedzeniu Sejmu wygłosił wielką mowę opozycyjną pos. Głąbiński. Mowę pos. Głąbińskiego bardzo często przerywała lewica rozmaitymi wykrzyknikami. Premjer Sikorski odpowiedział mu z miejsca, replika utrzymana w doskonałym tonie i druzgocąca wszystkie zarzuty prawicy. Replika premjera została wynagrodzoną burzliwymi oklaskami na ławach centrum i lewicy.

Warszawa. (AW.) Na sobotniem posiedzeniu Senatu przed mową Sikorskiego zabrał głos senator Woźnicki, który oświadczył, że na odbytem przed chwilą konwencie seniorów zaznaczyła się różnica poglądów na uprawnienia Senatu. Część senatorów uważała, że premjer nie powinien wygłaszać ekspose w Senacie, gdyż Senat nie ma prawa wyciągania z ekspose wniosków obowiązujących rząd. Tylko Sejm ma prawo uchwalania votum ufności lub nieufności. Wobec tego dyskusja nad ekspose byłaby bezcelową. Senator Woźnicki wnosi o odroczenie Senatu. Wniosek ten upadł przeciw głosom senatorów z Ch. Z. J. N., PSL i NPR.

Następnie przemówił prezydent Sikorski który zaznaczył, że czuje się obowiązanym poinformować Senat o wszystkich głównych wytycznych jakie przedstawił w Sejmie dlatego, aby umożliwić Senatowi współpracę z rządem, a przedewszystkiem rozpatrzenie poszczególnych projektów, zmierzających do naprawy Rzeczypospolitej. W pierwszej części przemówienia oświadczył, że senat nie może owocnie współdziałać w sanacji niezdrowych objawów walk partyjnych. W drugiej części omówił w streszczeniu główne punkty programu rządowego. W trzeciej podkreślił, że współdziałanie senatu w ramach konstytucyjnych może zaważyć bardzo wydatnie na przyszłem ustawodawstwie Rzeczypospolitej.

CZY SENAT WYRAZI VOTUM ZAUFANIA?

Warszawa. Tel. wl. (m) W pewnych kołach sejmowych wiadomość, że wyznaczona na poniedziałkowe posiedzenie Senatu debata nad expose premjera Sikorskiego nie dojdzie do skutku; sprzeciwi się temu lewica, uważając dyskusję za zbyteczną wobec niemożności zajęcia jakiegokolwiek stanowiska. Konstytucja bowiem nie przyznaje senatorom prawa wyrażania rządowi zaufania lub nieufności.

Niemcy stosują na razie tylko bierny opór.

Warszawa. (Tel. wl.) (m) Według otrzymanych tu z Moskwy wiadomości, prasa sowjecka zamieszcza oficjalne oświadczenie poselstwa niemieckiego w Moskwie, stwierdzające, że polityka niemiecka w zagłębiu Ruhry polega na zupełnem pasywnem przeciwstawieniu się „gwałtowi francuskiemu i belgijskiemu". Urzędnicy otrzymali surowy nakaz nie poddawania się rozkazom wojskowym francuskim i belgijskim. Wyjątek zrobiono tylko dla urzędników kolejowych niemieckich, uważając, że ich praca prawidłowa leży w interesie ludności miejscowej.

THYSSEN ARESZTOWANY.

Wiedeń. (AW.) „N. Fr. Presse" donosi z Essen: Władze okupacyjne z Bochum po krótkim przesłuchaniu przyaresztowały 20 bm. 6-ciu przemysłowców, między innymi Thyssena. Odstawiono ich pod strażą do Duisburga.

„STRASZNIE ZACIĘTY" BOJKOT FRANCJI. — NAWET PIENIĘDZY FRANCUSKICH NIE CHCĄ BRAĆ.

Wiedeń. (AW.) Pisma donoszą z Berlina: Zw. berlińskich hotelarzy uchwalił nie przyjmować gości francuskich i belgijskich, nie abonować pism francuskich i belgijskich, nie przyjmować zapłaty w monecie francuskiej i belgijskiej, wreszcie nie sprowadzać żadnych towarów z tych państw.

Poniedziałkowy numer „Gazety Porannej".

Począwszy od dnia 22 b. m. „Gazeta Poranna" będzie wychodzić każdego poniedziałku o zwykłej porze, przynosząc najświeższe wiadomości.

Komisja Ententy zbada sprawę Kłajpedy.

ZASIADA W NIEJ FACHOWIEC Z B. KOMISJI WILEŃSKIEJ.

Warszawa. (AW). Nadzwyczajna komisja, którą Rada ambasadorów postanowiła wysłać do uregulowania stosunków kłajpedzkich, będzie się składała z radcy poselstwa francuskiego w Berlinie, dawnego sekretarza delegacji francuskiej przy Lidze Narodów z czasów sprawy Wilna, p. Olinchante, oraz angielskiego i włoskiego konsula w Gdańsku. Komisarz francuski będzie przewodniczył. Ma on z polecenia Rady ambasadorów opracować dokładne sprawozdanie, na podstawie którego rada rozstrzygnie ostatecznie sprawę Kłajpedy.

Wysoki komisarz Petisne ogłaszając decyzję w sprawie nadzwyczajnej komisji, dołączył do tego następujące oświadczenie:

Rządy sprzymierzonych ożywione pragnieniem zagwarantowania ludności obszaru Kłajpedy możność wykonywania jej praw, są przekonane, że wezwanie ich znajdzie posłuch i że ludność ułatwi nadzwyczajnej komisji spełnienie jej zadań. Odezwę tę ogłoszono w językach francuskim, niemieckim i litewskim.

W KŁAJPEDZIE SPOKÓJ.

Królewiec. (PAT.) W Kłajpedzie panuje zupełny spokój. Okręty francuskie i angielskie stoją w porcie. Przed prefekturą i koszarami poustawiano posterunki wojskowe francuskie i angielskie.

Chcą kupić Kłajpedę — w Paryżu.

Warszawa. (AW). „Rzplta" donosi z Paryża: Jedna z najbardziej wpływowych osobistości litewskich przybyła do Paryża, przywożąc olbrzymie sumy na prowadzenie p-o-litewskiej propagandy na rzecz przyłączenia Kłajpedy do Litwy. Osobistość ta zwróciła się do tut. wpływowych dzienników, proponując im obronę stanowiska Litwy w sprawie Kłajpedy.

NIEOCZEKIWANA NAGRODA ZA ZUCHWALSTWO.

Bruksela. (PAT). Rząd belgijski uznał de iure Rzeczpospolitą litewską.

Manifestacyjny wiec kolejarzy.

PRACOWNICY KOLEJOWI WOBEC DROŻYZNY.

Wczoraj, 20. b. m. odbył się w montowni maszynowej warsztatów kolejowych we Lwowie olbrzymi wiec pracowników kolejowych, zainicjowany przez Wydział wykonawczy w Warszawie i Zarząd okręgowy Z. Z. K. we Lwowie, w którym wzięło udział ponad 5.000 uczestników. Pozatem byli także obecni członkowie pokrewnych Związków kolejarskich, jak P. Z. K. i t. d. Z ramienia W. W. Z. Z. K. w Warszawie przybył delegat Stażowski, z Krakowa delegat Bator, ze Stanisławowa del. Garbaczewski. Przewodniczył wiecowi maszynista Rossjan. Referat objął delegat z Warszawy Stażowski.

Mowca w rzeczowej mowie przedstawił historję walki, prowadzonej przez Z. Z. K. o poprawę bytu w myśl uchwał, powziętych na zjeździe w Krakowie. Niestety nie udało się przeprowadzić w całości żądanych postulatów, a to dlatego ponieważ z jednej strony sam Rząd działał połowicznie, łatając braki materjalne pracowników kolejowych doraźnemi, a nie wystarczającemi zapomogami i pożyczkami niedostatecznemi, a z drugiej rozbicie kolejarstwa aż na 14 związków nie pozwoliły skupić się mu do należytej akcji bojowej o słuszne prawa i potrzeby życiowe. Tak np. z powodu braku solidarności akcja o poprawę bytu z lutego 1920 spaliła na panewce.

Następnie poddał mowca wyczerpującej krytyce rządowy projekt pragmatyki służbowej i ostatni projekt regulacji poborów, wykazując jaskrawe nieproporcjonalne różnice w poborach pomiędzy wyższemi, a najniższemi klasami. Podkreślił także widoczną w obydwóch projektach tendencję rządu w kierunku tworzenia prądów separatystycznych wśród kolejarzy, podwyższenia mnożnika i w końcu wezwał zebranych do solidarności, by w danym momencie w imię lepszej przyszłości kolejarstwa wdów sierot i emerytów oraz dobra Rzeczypospolitej podjąć skuteczną walkę z paskarstwem.

Następnie mowcy delegaci z Krakowa i Stanisławowa uzupełniali wywody referenta, zagrzewając również do zgody.

W dalszym ciągu przemówił zast. przewodniczącego W. W. w Warszawie p. Maksanitu. W jędrnem i treściwem przedstawieniu przeszedł po kolei i szeroko omówił poszczególne punkty niżej podanej rezolucji, poczem przyjęto jednogłośnie następującą rezolucję:

Kolejarze wszystkich kategorji, zebrani na ogólno - kolejarskim wiecu 20. stycznia 1923 r., stwierdzają:

1) Że kilkakrotne w różnych formach przejawiające się apele klasy pracującej do Rządu i władz były i są nadal ignorowane.

2) Że za anarchję gospodarczą cała klasa pracująca i wszyscy zdrowo i społecznie myślący ludzie robią odpowiedzialnymi przedstawicieli klas posiadających w Sejmie i Rządzie, którzy w swem egoistycznem zaślepieniu partyjnem i klasowem uniemożliwiają doprowadzenie Skarbu do równowagi, przez sabotowanie skarbu państwa na punkcie świadczeń podatkowych od swych miljardowych fortun.

3) Że wszyscy dotychczasowi przedstawiciele Rządu, z wyjątkiem kilku, popierali i popierają nadal tylko sfery spekulantów i paskarzy przez wprowadzenie nieograniczonej wolności w podbijaniu cen i tem samem anarchizowaniu stosunków gospodarczych Państwa.

Wobec tego:

1) Konstatują że Rząd nie dotrzymuje zobowiązań wypłacania poborów w stosunku do faktycznego wzrostu drożyzny.

2) Domagają się niezwłocznie załatwienia wszystkich postulatów poszczególnych kategorji prac. kolej., stawianych przez Z. Z. K.

3) Oświadczają, że ustawę o uposażeniu przyjmą jedynie uzgodnioną przez Z. Z. K.

4) Żądają wprowadzenia wszystkich atrybucji Z. Z. K.

5) Domagają się regulowania cen artykułów spożywczych przez komisje cennikowe, złożone z pracodawców i pracowników, zamknięcie granic na wywóz artykułów spożywczych dalsze subwencje dla kooperatyw pracowników.

6) Bezwzględnego tępienia lichwy żywnościowej oraz karania przestępstw paskarskich poza karą więzienną, konfiskatą majątków.

7) Wprowadzenia podatków bezpośrednich postępowych, opartych na wartości złota aż do wysokości płaconych podatków przed wojną.

8) Protestują przeciwko zamierzeniu Rządu a względnie przeciwko uchwałom Rady ministrów Skarbu, która w swojej treści robiłuje zamach na prawa klasy pracującej i żądają odbudowy finansów kosztem wzbogaconej skutkiem wojny klasy posiadającej.

9) Oświadczają że na zrealizowanie powyższych postulatów czekają spokojnie, a w wypadku zbagatelizowania tych żądań, nie będą mieli już nic do stracenia.

10) Udzielają W. W. wotum zaufania za dotychczasową pracę.

Po uchwaleniu powyższej rezolucji przemawiali kolejno: pp. Podziegiel Jahrson, Spitzman Całka i wkońcu jeszcze raz delegat z Warszawy Stażowski.

Należy wreszcie stwierdzić, że wczoraj-

szy wiec Z. Z. K. stanął w każdym kierunku na wysokości zadania i co najważniejsze, iż bezwzględnie wszyscy mowcy z naciskiem podkreślali konieczność obrony praworządności w państwie, piętnując równocześnie z jednej strony skrajną politykę t. zw. Chjeny, z drugiej niepoczytalne praktyki komunistów.

Sensacyjny proces posła dr. Baerana.

Poseł wykradł czeskie dokumenty mobilizacyjne. — Ciekawe rewelacje o czeskich przygotowaniach przeciw „kochanym sąsiadom". — Niedyskretny poseł skazany na 4 lata więzienia.

W Pradze rozegrał się wczoraj epilog procesu przeciw posłowi czeskiemu Baeranowi, oskarżonemu o szpiegostwo na rzecz Polski i Węgier. Szczegóły procesu są istną rewelacją polityczną, obnażają bowiem całkowicie **zakulisową, perfidną i wrogą Polsce politykę Czechosłowacji.**

Okazuje się mianowicie, że dokumenty wykradzione przez posła Baerana, przy pomocy kilku zaufanych towarzyszy, zawierały bardzo ważne dane **na wypadek mobilizacji przeciw Polsce.** Wynika z nich niezbicie, iż Czechosłowacy zamierzali skorzystać z pierwszej okazji, by napaść na Polskę. To też skradzione dokumenty **zawierały szczegółowe dane dotyczące operacji militarnych, jakoteż plany transportu i dyslokacji wojsk.**

Rozprawa ujawniła również, iż posł. Baeran dopuścił się także kradzieży dokumentów, z treści których wynika, iż republika czechosłowacka nosiła się również z zamiarem wojny z Węgrami.

Wyrok na Baerana zapadł wczoraj. **Baeran został skazany na 4 lata.** Schlage zaś na 3 lata ciężkiego więzienia, obostrzonego postem co trzy miesiące. Dra Baerana zasądzono nadto **na utratę czci, tytułu doktorskiego, mandatu poselskiego,** utratę praw do poborów urzędniczych i utratę czynnego prawa wyborczego. Dr. Baeran skazany został za udział w szpiegostwie. Obu zasądzonym zaliczono do kary czas aresztu śledczego, pomimo sprzeciwu prokuratora. Obrońcy wnieśli zażalenie nieważności.

Z sali koncertowej.

—o—

(Koncert Stefanji Ogińskiej).

Trafnym instynktem artystycznym wiedziona wręczyła p. Ogińska przeważnie pieśni w program swego onegdajszego koncertu, ograniczając się jedynie do dwu aryj operowych, stanowiących niejako ranny wieczoru. Pamiętała o tem, o czem się niestety aż nazbyt często zapomina, iż arje operowe dobre są na scenie, podczas gdy na estradzie powinna panować pieśń tylko. Tkwiło jednak w tym artystycznym układzie pewnego rodzaju poświęcenie, jest bowiem p. Ogińska śpiewaczką wybitnie operową, dzięki czemu w arjach a nie w pieśniach osiąga sukcesy prawdziwe. Dlatego też arja z opery Korngołda „Zamarłe miasto", jak również wyjątki z oper Pucciniego, dodane nadprogramowo, wzniosły się na wyżyny prawdziwego artyzmu, przewyższając znacznie pieśni, którym brakło subtelnego opracowania muzyczno - deklamatorskiego i tego specjalnego ciepła, jakiem je trzeba owionąć, by nie zamarły w sztywnej i chłodnej atmosferze koncertowej sali. Wprawdzie muzykalność, warunki głosowe i sztuka śpiewania nabyta w dobrej szkole, nie dopuściły do tego, a niektórym pieśniom, jak kołysance Greczaninowa towarzyszył znaczny sukces, to jednak punkt ciężkości przesunął się ku arjom operowym, które też stanowiły „clou" koncertu. O ile mi jednak wiadomo, ma p. Ogińska zamiar poświęcić się karjerze operowej. Śmiem twierdzić, iż zdobycie sobie tam wkrótce poczesne i zaszczytne miejsce, predestynuje ją bowiem do tego zarówno piękny, zwłaszcza w górnych tonach silny i metaliczny — doskonale wyszkolony głos, jak również muzykalność i temperament wybitnie artystyczny, jak wreszcie niepoślednie warunki zewnętrzne, stanowiące bezwątpienia ważny atut w karjerze scenicznej.

Dr. Juljusz Balicki.

KRONIKA.

Wszystkie komunikaty, nadsyłane nam przez towarzystwa, związki, zrzeszenia, komitety balowe itd., wogóle przez instytucje, które reklamując i zachęcając szeroki ogół do wzięcia udziału w urządzanych przedsiębiorstwach, mających za cel zdobycie środków finansowych — **nie mogą być umieszczane bezpłatnie,** przeto należy je kierować do Administracji „Gazety Porannej", która obliczy należytość za ogłoszenie tych informacji.

Przygotowania do balu prasy. W salonach prezydjalnych ratusza odbyło się wczoraj pod przewodnictwem p. prez. Neumanowej, posiedzenie obszernego komitetu balowego, w którem wzięło udział liczne grono pań, gospodyń balu, zaproszonych z najwytworniejszych sfer towarzystwa lwowskiego, oraz przedstawiciele Tow. dziennikarzy polskich. Omawiane na tem zebraniu szczegóły pozwalają się spodziewać, że posiadający świetną markę jeszcze z czasów przedwojennych, bal prasy nie zawiedzie oczekiwań pod każdym względem. O ochoczość zabawy postara się niewątpliwie młodzież, której przedstawiciele byli obecni na posiedzeniu. Bufet spoczywa w rękach pań, znanych z dbałości o suto i wykwintnie zastawiony stół. Do karnetów dołączone będą drobne arcydzieła naszych artystów malarzy, które losowane będą przy pomocy numerów oznaczonych na karnetach i pozostaną dla uczestniczek balu miłą i cenną pamiątką zabawy.

Wkrótce ukażą się banknoty 50-tysięczne. — Min. skarbu zatwierdziło wzór nowych banknotów po 50 tysięcy marek, które od dnia 25. bm. będą puszczone w obieg. Nowe banknoty są wielkości tej samej co 10.000 tylko się kolorem różnią.

Mianowania w kolejnictwie. Minister kolei żelaznych zamianował Suimirskiego Bolesława inspektora kolei państwowych zastępcą naczelnika Wydziału finansowego w dyr. kolei państw. w Krakowie, inż. Serementa Józefa radcę kolei państwowych kierownikiem działu podtorza w wydziale drogowym dyrekcji kolei państw. w Stanisławowie, Kostkę Leona star. rewidenta kolei państw. kierownikiem działu kontroli obrotu kas stacyjnych w wydziale finansowym dyrekcji kolei państw. w Krakowie i inż. Miśniakiewicza Marjana radcę kolei państwowych i kontrolora drogowego dyrekcji kolei państw. w Krakowie zastępcą naczelnika Wydziału drogowego pomienionej dyrekcji.

Wstrzymanie pociągów. W okręgu dyrekcji stanisławowskiej wstrzymany został z powodu zasp śnieżnych z dniem 15. stycznia aż do odwołania ogólny ruch pociągów na kołomyjskich kolejach lokalnych.

Emigracja z Polski w r. 1922. W roku 1922 wywędrowało z Polski 109 000 osób, z czego 86425 żydów (79 prc.). Z pośród żydów przypada emigrantów do Argentyny 2209 (98 prc. z ogólnej ilości emigrantów do tego kraju), do Brazylji 212 żydów (34 prc.), do Kanady 5242 (60 prc.), do Stanów Zjednoczonych 70376 (78 prc.) do Palestyny 6112 (100 prc.), do innych krajów 2352 (87 prc).

Powiększenie floty polskiej. W okresie od 1. października do 30. listopada 1922 r., flota polska powiększyła się o kilka jednostek, mianowicie w Gdańsku zostały zarejestrowane 4 statki: „Wilno", „Warta", „Toruń" i „Nice" o ogólnej pojemności brutto 2564 ton, netto 1396 ton. Prócz tego została wydana tymczasowa koncesja Tow. „Lechja" na statek „Gdynia" — przez konsulat w Kopenhadze. Pojemność tego statku wynosi: brutto 733, netto 435 ton.

Los za 1000 miljardów. Rząd sowiecki zorganizował loterję państwową, której losy płatne są w rublach złotych, tj. obecnie 1000 miljardów rb. papierowych. Bolszewicy chcą przy pomocy tej loterji nauczyć ludność „oszczędności", chociaż z drugiej strony zezwalają na publiczne domy gry, np. w Moskwie.

Jeszcze o samobójstwie na dworcu. Wczoraj donieśliśmy o wypiciu na dworcu kolejowym przez jakąś cudzoziemkę, prawdopodobnie Niemkę, większej ilości jodyny w celu samobójczym. Obecnie skonstatowano, że nieznajoma nazywa się Felicja Dersch, jest wiedenka i będąc boną u Birnbaumów, zam. przy ul. Potockiego 9, zażyła trucizny z powodu nieporozumienia ze swoimi chlebodawcami. Desperatka pozostaje w szpitalnem leczeniu.

Rewizje za bronią i amunicją w sklepach komisowych. W czasie onegdajszej rewizji za bronią i amunicją zakwestjonowano: w sklepie komisowym „Wasington" przy ul. Kopernika 22, 14 naboi do „Steyera", dalej w sklepie przy ul. Sykstuskiej 48 i w sklepie Piotra Polszki, przy ulicy Wałowej 15, po kilkanaście naboi brauningowych. Salomonowi Aszkenazemu, właścicielowi sklepu, przy ulicy Sobieskiego 10, skonfiskowano z powodu braku pozwolenia na broń, rewolwer bębenkowy z 4 nabojami.

Sztylety miał w zanadrzu... **Jeden z posterunkowych** przytrzymał wczoraj na korytarzu domu nr. 16 w Rynku kręcących się tam 16-letniego W. Zagradnika, ucznia szlifierskiego, zajętego we firmie Trypczyńskiego, przy ul. Domułkańskiej 4, i 14-letniego Jana Łysę, ucznia ślusarskiego, zajętego u Lachowskiego przy ul. Grodeckiej 54, przy których znaleziono sztylety. Ujęci młodzieńcy nie umieli się wytłumaczyć należycie z bytności w tej kamienicy ani z posiadania sztyletów, które, jako broń zakazaną, skonfiskowano.

Emigranci z Rosji, którzy pragną korzystać z pomocy Rosyjskiego Komitetu Opiekuńczego w Warszawie w sprawie dokumentów (zarządzenie

Władze szkolne przeciw kinom.

W Krakowie wydany będzie zakaz uczęszczania uczniów do kin, na bale, dancingi i t. p.

W Krakowie odbyła się przed kilku dniami narada, zwołana przez kuratorjum okręgu szkolnego w celu naradzenia się nad środkami, zapobiegającemi **rozluźnieniu karności wśród młodzieży.** Wynikiem narad był szereg tez, które władze szkolne w najbliższym czasie wprowadzą w życie, mianowicie:

Kuratorjum wydaje zakaz uczęszczania do **kinematografów** z wyjątkiem programów, wyświetlanych za pozwoleniem władz szkolnych. Uchwalono też prosić władzę o **ogólny zakaz uczęszczania do kinematografów młodzieży szkolnej poniżej lat szesnastu.**

Następnie nie wolno będzie młodzieży uczęszczać na bale publiczne, zabawy, „dancingi" itp.

W każdej szkole będzie utworzony **komitet rodziców,** który będzie miał na celu, w porozumieniu z dyrekcją, opiekę moralną i materjalną nad młodzieżą.

Narada stwierdziła, że władze szkolne muszą chcą wziąć odpowiedzialność za młodzież w tym zakresie, jaki im jest dany, stwierdza jednak zarazem, że współpraca rodziny ze szkołą nie jest tak wydatna, jak być powinno.

Podobne zarządzenia zdałyby się jeszcze w szerszym zakresie u nas we Lwowie, gdzie dziesiątki przeróżnych kin krzykliwemi tytułami i jaskrawemi reklamami odciąga uwagę młodzieży od właściwego jej zadania — od nauki i treścią obrazów wypacza młode charaktery.

Waluty obce dalej spadają!

SPADEK MARKI POLSKIEJ POWSTRZYMANY

Giełda przybiera powoli fizjognomję normalną.

W walutach silna baissa. — Funty spadły od wczoraj do dzisiaj o 14000 dolary o 7000, korony czeskie o 200 punktów. wskutek tego wielkie zaofiarowanie przy słabym popycie, usposobienie rezerwowane.

W akcjach przemysłowych notowanych zarysowuje się haussa. natomiast w nienotowanych zainteresowanie słabe. Za Jaworznickie żądano 870000 młode płacono po 175000. Gazy ziemne 290000 do 295000. Tespy efektywne 125 niecfekt. 110. Olkusz 165000. Chyb 52000. Les'ennice 28000. Azoty 13000 do 15000. Len 4500 Gazolina 100.000. Machlejdy 6000. Polska Forresta w silnym obrocie 19000 do 21000.

Warszawa. Tel. wł. (m). Od samego rana w bankach warszawskich i na czarnej giełdzie dawała się wczoraj odczuwać tendencja zniżkowa dla walut obcych. Koło południa pod wpływem wiadomości nadchodzących z Berlina i Gdańska, nastąpiła konsternacja, albowiem dolary spadły w Gdańsku do 17.50 marek niem., zaś marka polska utrzymała się równocześnie na poprzednim poziomie, t. j. 76 fenigów niem. za markę polską wobec czego dolar powinien był w Warszawie kalkulować się wczoraj na 23.000 marek polskich. Żądano jednakże 26.000. Przy dużem zaofiarowaniu dolary nie znajdowały jednakże nabywców po tym kursie. Koła finansowe wyrażają przekonanie, że okres paniki giełdowej minął. a w związku z tem gwałtowny spadek marki polskiej został powstrzymany.

W Berlinie marka polska osiągnęła kurs dotychczas nie notowany: 86 fenigów, co po przeliczeniu na walutę polską wynosi 1 markę 16 fenigów polskich za jedną markę niemiecką.

EKONOMISTA.

WIADOMOŚCI GIEŁDOWE.

Na targu akcji przemysłowych niektóre zaś ki akcje także silnie poszukiwane, po kursie coraz wyższym. W walutach dalsza baissa, naogół rezerwa.

Do silnie zwyżkowych akcji zaliczyć należy w pierwszym rzędzie Karpaty, który zyskał 4950 punktów i doszedł stopniowo do 13750. Bardzo poszukiwano również Parowozy, które awansowały o 1300 punktów, zakończyły 14000, niecf. 12000 (w Warszawie 13750 do 15500). Chodorów po otrzymaniu wiadomości telefon. z Krakowa podniósł się na 67500 (w Krakowie 70000). Olkusz podrożał o 3000 punktów i poszedł w górę na 74000. Gafota ustaliła się przy kursie 7750, niecf. 6500. Zieleniewski 63000 potem 64000 (w Krakowie 63000 do 64000, w Warszawie 60000 do 61500) Polska Nafta silnie zwyżkowa. pod koniec płacono już 10500 (w Warszawie 9400 do 10100, w Krakowie 11000 do 13500). Cmielów notował 35000, Pocisk z 8000 obniżył się na 7500. PTH. 5000 potem 5300. Oloh przy końcu 1075. P. Tow. Budowl. 8500 Pakszawa 62000.

Bank Hipoteczny zakończył 2100. Pow. Bank Kredyt. 700 Bank Przemysłowy 3100. Akcyjny Bank Związkowy 1200.

W walutach ruch słaby. Z powodu zniżki kursów począ silniejsza, brak chęci kupna.

Berlin cokolwiek silniejszy ustalił się przy kursie 1'50 (w Warszawie 1'34 do 1'37, w Krakowie 1'40 do 1'42). Wiedeń pod koniec 41 i pół (w Warszawie 37 do 40, w Krakowie 40 do 41'25). Praga spadła w dalszym ciągu na 764 (w Warszawie 720 do 730, w Krakowie 740 do 765). Zurych obniżył się na 5000 (w Warszawie 4825 do 4970, w Krakowie 5300 do 5400). Londyn spadł o 14000 punktów i zakończył 120000 (w Warszawie 117500 do 120000, w Krakowie 135000). Amsterdam 9200. Bukareszt 160, potem 150. Nowy Jork u nas 27000 (w Warszawie 25250 do 25600). Paryż 1710 (w Warszawie 1700 do 1735).

Tendencja w akcjach zwyżkowa, w walutach silnie zniżkowa. Usposobienie bardzo ożywione.

GIEŁDA NIEOFICJALNA.

Wczoraj przez cały dzień w dalszem ciągu na wszystkie waluty tendencja zniżkowa. Obrót słaby.

Dolary amerykańskie 27500 do 28000, jedynki i dwójki 27400 do 27800, dolary kanadyjskie 27300 do 27300, jedynki i dwójki 27100 do 27300, marki niemieckie tysiączki 1'80 do 1'85, 10-tys. 1'50 do 1'60, setki 1'60 do 1'70, drobne 1'40 do 1'50, leje 120 do 125, drobne 115 do 120, czeskie korony 880 do 900, drobne 825 do 860, austrjackie tysiączki nowej emisji 1400 do 1500, austrjackie tysiączki star. emisji 3000 do 3200, setki nowej emisji 135 do 145. setki starej emisji 300 do 310. 50-kor. 65 do 75, 20-kor. 24 do 28, 10-kor. 12 do 14. drobne 0'50 do 0'60, austrjackie stemplowane 50 do 52 austr. przekazy 52 do 55, ruble pięciosetki 1'05 do

Mie. am wewn. z dnia 5. grudnia 1922) zechcą zgłosić się do Rosyjskiej biblioteki" ul. Potockiego 15 między 4 a 6 godz. popol. w poniedziałki, środy i piątki.

Raut z tańcami na dochód kuchni akademickiej staraniem młodzieży Jugosłowiańskiej odbędzie się dnia 6. lutego w Kasynie Miejskiem.

Podatek przemysłowy. Ekonomat Izby skarbowej (pl. Ciowy l. 1, I p.) ma na składzie Dziennik Urz. Min. Skarbu Nr. 9, zawierający ustawę o państwowym podatku przemysłowym wraz z rozporządzeniem wykonawczym i Instrukcją. Dziennik ten sprzedaje się po 380 mk. za egzemplarz.

O wychowawstwie cz. II (Wychowawstwo w seminarjach i szkołach powszechnych. Odczyt K. Królińskiego odbędzie się we wtorek, 23. bm. o godzinie 7 wiecz. w sali P. T. P. ul. Zimorowicza 17. Po odczycie dyskusja. Wstęp 300 mk. Dochód na kolonję naucz. Rabce.

W niedzielę 28. stycznia zgromadzenie sekcji lekkoatletycznej K. S. „Związku Strzeleckiego“ w lokalu Zielona 7, o godz. 11. przedpoł.

—o—

Z sali koncertowej. Dwa niezwykłe recitale fortepianowe odbędą się w bieżącym tygodniu. We wtorek 23. grać będzie prof. Józef Pembaur, świetny odtwórca dzieł „Romantyków“, jeden z najoryginalniejszych wykonawców Chopina. — Pembaur słynie również jako znakomity pedagog. Ze szkoły jego wyszedł cały szereg znanych wirtuozów, również kilku wybitnych pianistów polskich. — W piątek 26. bm. wystąpi poraz pierwszy we Lwowie Marjan Dąbrowski, profesor konserwatorium kijowskiego, znany w Rosji znakomity pianista polski. Program w wielkim stylu obejmuje kompozycje Beethovena, Schumana, Chopina i Liszta.

NEKROLOGI

Wszystkim, którzy w naszem ciężkiem ... ostatnią posługę oddali ... najszlachetniejszego męża i najdroższego ojca

Ś. p. Maksymiljana Buschblossa

lekarza

... ram swoje wańczyli ... ze Zmarłemu ostatnią ... rzysługę oddali, wyrażamy tą drogą serdeczne podziękowanie.

...3 **Rodzina.**

Z Teatrów.

—o—

TEATR WIELKI.

Niedziela 21. stycznia o godz. 7 „Lacme“ opera w 3 aktach Delibesa (gościnny występ St. Szymanowskiej).

Poniedziałek 22. stycznia o godz. 7 „To co najważniejsze“ komedja w 4 aktach Jewreinowa (50 proc. zniżki).

TEATR MAŁY.

Niedziela 21. stycznia o godz. 3'30 „Roztwór prof. Pytla“ komedja w 3 aktach Winawera.

Niedziela 21. stycznia o godz. 7 „Czy jest co do oclenia?“ farsa w 3 aktach Hennequina i Vebera.

Poniedziałek 22. stycznia o godz. 7 „Subiokatorka“ krotochwila w 3 aktach Siedleckiego (50 proc. zniżki).

TEATR NOWOŚCI.

Niedzielą 21. stycznia o godz. 3'30 „Słomiana wdówka“ operetka w 3 aktach Blecha.

Niedziela 21. stycznia o godz. 7 „Bajadera“ operetka w 3 aktach Kalmana.

Zamiast bandyty, zastrzelił pijaka.

PIJACKI UPÓR PRZYCZYNĄ ŚMIERCI

Przed kilku dniami donieśliśmy o zastrzeleniu w Sokolnikach Andrzeja Chodora, palacza z miejskiej elektrowni, przez Tomasza Reczucha, właściciela sklepu w Sokolnikach.

Zabójstwa tego dokonano wśród następujących okoliczności. Po sutej libacji szedł w krytycznym dniu Andrzej Chodor do Sokolnik, a dostawszy do domu Reczucha rozpoczął żelaznym drągiem rozbijać okiennice. Na usłyszany łoskot przerażona matka Reczucha Magdalena i żona jego Marja z okrzykiem, że bandyci włamują się do domu, obudziły Tomasza Reczucha, śpiącego w sąsiedniej izbie.

Zaalarmowany Reczuch chwycił nabity karabin „Mannlicher“ i zawezwał najpierw napastnika do oddalenia się, a skoro to nie poskutkowało, zagroził użyciem broni. Chodor nie tylko, że nie usłuchał wezwania, ale nieprzestając wyjmowania okiennicy, groził napastnikom zastrzeleniem.

W momencie kiedy Chodor, po rozwaleniu okiennicy, wsadził przez okno głowę do izby Reczuch celnym strzałem w czoło, położył go trupem na miejscu. Następnie sam zabójca powiadomił o tym wypadku posterunek policji w Sokolnikach i opowiedział, zgodnie z zeznaniami innych świadków, o przebiegu całego zajścia.

Według zeznań świadków zabity był nałogowym pijakiem i awanturnikiem. W podobny sposób napadł on w ostatnim czasie kilka domów.

Na korzyść Reczucha przemawiają zaś te okoliczności, że był on człowiekiem cieszącym się dobrą opinją, że dom jego znajduje się w takiej odległości, iż wezwanie pomocy z zewnątrz było niemożliwe i wreszcie że działał jedynie w obronie zagrożonego swego życia jak i swej rodziny.

Mimo te wszystkie okoliczności, czyniące zadość wymogom ustawy, Reczucha aresztowano.

1'10, setki Koncik 13 do 15, setki zwykłe 1'05 do 1'15, 25-rub. 1 do 1'10, 10-rub. 0'90 do 1, reszta drobnych 0'50 do 0'60, dumskie tysiączki 20 do 25, 250-rub. 15 do 16, karbowańce 0'90 do 1'15, hrywny 1'05 do 1'15, franki francuskie 1950 do 2000, funty szterl. 135000 do 138000, franki szwajcarskie 5500 do 5800.

Złoto: 20-koronówki 140000 do 142000, 20-fr. 135000 do 138000, 20-markówki 143000 do 145000, 10-rublówki 160000 do 165000.

Srebro: korony austrjackie 2000 do 2100, 5-koronówki 10500 do 11000, floreny 5200 do 5300, ruble 9300 do 9500, kopiejki 36 do 38, dolary amerykańskie 21000 do 21500, dolary kanadyjskie 19000 do 19500, leje 2000 do 2100.

KURSA GIEŁDY KRAKOWSKIEJ.

Kraków, 20 stycznia.

(PAT.) Polskie Tow. handl. 4500, Pharma 14400, Żegluga polska 950, Zieleniewski 64000, Cegielski 98000, Trzebinia fabr. masz. 280zz, Pocisk 8300, Automotor 4500, Ziemski Bank kred. 2000, Parowozy 13500, Siersza górnicza 68000, Polska nafta 13500, Krakus 14000, Rafin. Chodorów 70000, Waluty i dewizy: funty szterl. 135000, marki niem. 1.40, czechosłowackie 765.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa. (Tel. wł.) (m) Na dzisiejszej giełdzie warszawskiej dla walut i dewiz zagranicznych tendencja zniżkowa. Obroty papierami publicznymi ograniczone przy tendencji nieco słabszej. Na rynku akcji duże zainteresowanie przy tendencji zwyżkowej.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa. (PAT). Waluty: Dolary St. Zjedn. 25250; franki francuskie 1725.

Czeki: Belgja: 1540; Berlin 1.37; Gdańsk 1.35; Holandja 11100; Londyn 117500; dolary drobne 25600; Nowy Jork 25250; Paryż 1700; Szwajcarja 4900; Wiedeń 0.40; Włochy 1250; Praga 730.

Papiery wartościowe: 4 proc. państw. poż. przem. 1690; 5 proc. listy m. Warszawy 385; 4 i pół proc. listy ziem. (rb) 2725; 4 i pół proc. listy ziem. (mk.) 57.

Akcje: Bank dysk. warsz. 34000; Bank handl. Warszawa 38000; Bank kred. Warszawa 10000; Bank zachodni 40000; Polski Bank handl. 27000; Polski Bank przem. Lwów 3200; B. Zjedn. Ziem polsk. 10400; B. Spół. zarob. 17000; Cegielski 87000; Zawiercie 1.900.000; Tow. akc. Fabr. cukru 575000; Firlej 8000; Tow. przem. drzew. 7000; Warsz. kop. węgl. 125000; Lilpoop, Rau i Loew. 92000; Modrzejów 72000; Ostrowieckie Zakł. 78000; Ortwein i Karasiński 12000; Rudzki i Ska 46000; Rohn i Zieliński 20000; Starachowice 48000; Pocisk 8000; Fabr. parow. 13750; Żyrardów 1,700.000; J. Borkowski 8200; Bracia Jabłkowscy 10400; Warsz. Tow. trans. i żegl. 4100; Polska Nafta 9400; Nobel 18000; Wilk 17000; Łazy 75000; Zieleniewski 60000; Polbal 31000; Lenartowicz 10700; Siła i Światło 7300.

DEWIZY ZURYCHSKIE.

Zurych, 20 stycznia.

(PAT.) Kursa końcowe. Berlin 0.02 siedm ósmych, Holandja 212, N. Jork 535 jedna czwarta, Londyn 24.94, Paryż 35.40, Medjolan 25.85, Praga 14.85, Budapeszt 0.20 jedna czwarta, Bukareszt 2.80, Belgrad 3.75, Sofja 3.50. Warszawa 0.01 trzy czwarte, Wiedeń 0.0075, Stempl. kor. austr. 0.0076

KRONIKA SPORTOWA.

Klub Sportowy „Związek Strzelecki" zawiadamia swych członków, że Walne zgromadzenie odbędzie się 26 bm. o godz. 6. wieczór w lokalu klubu, ul. Zielona 7. W razie braku kompletu odbędzie się o godz. 7. wieczór.

Walne Zgromadzenie I. L. K. S. „Czarni" odbędzie się w poniedziałek dnia 22. stycznia br. o godz. 6 wiecz. w szkole im. Konopnickiej, ul. Zielona. W razie braku kompletu następne Walne Zgromadzenie o godz. 7 wiecz.

„CYKLOP"

Lejarnia żelaza i fabryka maszyn, Spółka z ogran. odp. w Przemyślu poszukuje inżyniera maszynowego kwalifikowanego ... rownie ... całem przedsiębiorstwem lub też komercjalnego kierownika ... Do ofert należy dołączyć ... i świadectwa w odpisie. 856

Akc. Tow.

Zjednoczona Korporacja Bałtycka w Londynie

Filia Lwowska pod adresem

Polski Bank Handlowy

Halicka 19.

Nadeszły do Lwowa tłuszcze jadalne, tłuszcze do wyrobu mydła, kakao. Próbki i ceny w Polskim Banku Handlowym w godz. 11—2 i 5—7 po południu. 33

Zrąb bukowy

koło Liska, do stacji 9—10 klm, z 30 suchymi i gotowemi sągami, oraz 250 sągów jeszcze do wyrębu, razem około 550 sąg. w sprzedaży zaraz z wszelkiemi prawami za 20 miljonów M p. 8367

Biuro drzewno-węglowe Leon Szufel w Jarosławiu

Bm letne urządzenie młyna wa ce porcelano we i ... sprzeda ... „Topas" Lwów, Mickiewicza 22. 44

Maszyny młyńskie

ajnowszych konstrukcji, wyrobu własnego i zagranicznego, ... lub w krótkim terminie

FABRYKA MASZYN MŁYŃSKICH

M. KANAREK

Sp. z ogr. por.

Kraków, Szewska 9, Lwów, Słowackiego 16.

Ceramik dokładnie obznajmiony z budową i prowadzeniem fabryk, poszukiwany. Oferty sub „Dobry fachowiec" Warszawa, Marszałkowska 115, Biuro Ogłoszeń Teofil Pietraszek.

30

Kobiety do roznoszenia GAZET potrzebne. —

Zgłoszenia „Gazeta Lwowska" Podwale 3. 836

W chorobach ... i wenerycznych

Dr. LOLA FÜLLENBAUM

ordynuje od 3—5 popołudniu, Źółkiewska 33. 75

ŁYŻWY narty różnych systemów poleca hurtownie i detalicznie J. Kessmann Lwów, Akademicka 25. 3 9

Walce oraz wszelkie maszyny i przybory młyńskie ... Lwów, Batorego 1 a. 452

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych

Dr. SCHWARZ b. ... sekundarjusz szpit. p wsz. Lwów, Słowackiego 4. naprzeciw gł. poczty. Leczenie plam, brodawek, włosów elektrolizą i lampą kwarcową. 480

Wpisy na kurs handlowy przyjmuje się do 5 lutego włącznie od 10—1 i od 5—3 godz. Także na stenografię, pisanie na maszynie, kaligrafię i obce języki. **Dyr. F. Rutkowski** Zyblikiewicza 41. 8340

Magazyn antyków

Batorego 24, poleca dywany perskie, antyki i dzieła sztuki, oraz kupuje i przyjmuje w komis. 8371

Majster specjalista lub technik budowlany do prowadzenia działu budowy, kominów i omurowania kotłów, poszukiwany. Oferty sub „Dobry fachowiec" Warszawa, Marszałkowska 115, Biuro Ogłoszeń Teofil Pietraszek.

8319

RZĄDCA

który zna się również na ogrodnictwie potrzebny zaraz, ewentualnie od 1 go kwietnia. Zgłoszenia do biura ogłoszeń „Pres", Kraków, Karmelicka 15 pod „Rządca ogrodnik." 8346

Do dnia 25. stycznia b. r.

przyjmujemy hurtowne zamówienia

na WĘGIEL górnośląski

dowolnych sortymentów, pierwszorzędnej jakości z kopalń „Gieschego Spadkobiercy", dając P. T. Odbiorcom pełne gwarancje wysyłki węgla do dni 14.

TADEUSZ WASUNG i S-ka Dom rolniczo-handl. we Lwowie, ul. Wałowa L. 3.

460 Telefon Nr. 83. Adres telegraficzny „Twasung-Lwów".

Tłuszcz roślinny

KUNEROL

jest czysty, smaczny, łatwo strawny i tani.

8219

Przedstawiciel: HENRYKA J. SCHIFFMANA SYNOWIE — LWÓW

Wielkie biuro naftowe we Lwowie

poszukuje

Korespondentki-Sekretarki

ze znajomością stenografji polskiej ewent. niemieckiej. Zgłoszenia pod „Rutynowana siła" do Powszechnego Biura ogłoszeń Al. Jerzego Jacobiego, Lwów, Zimorowicza 14. 854

DACHÓWKA:
- tłoczona marsylska
- tłoczona holenderska
- ciągniona żłobkowana
- ciągniona karpiówka
- Gąsiory duże i małe

CEGŁA:
- hurdysy
- kominowa
- stropowa
- międzyściennа
- parkanowa
- Dreny

Dachówka bezkonkurencyjnej wartości, najtańsza w kraju.

Dostawa natychmiastowa.

Tadeusz Czekoński

Biuro: Lwów, Wałowa 11. 8371

SPÓŁKA AKCYJNA WYDAWNICZA

we Lwowie, ul. Senatorska 6

poleca niezwykle interesujące i tanie książki:

Zaczarowany świat, rzeczy prawdziwe, bajki i opowiadania prozą i wierszem dla dzieci i młodzieży	10.0 Mkp.
H. Zbierzchowski: **Żongler**, rzeczy wesołe i smutne (poezje)	800 „
Nemo: **Rzeczy wesołe** (poezje)	800 „
Gaston Leroux: **Człowiek, który powrócił z tamtego świata** (powieść)	1200 „
Piotr Benoit: **Tajemnice Sahary** (powieść) (Atlantyda)	1200 „
Jerzy Bandrowski: **Wygrana partja** (powieść)	3.0 „

Do nabycia w biurach firmy przy ul. Senatorskiej 6.

Wysyłka książek tylko za poprzedniem nadesłaniem należytości. 7665

Drukiem Spółki druk. „Prasa", ul. Sokoła 4. Odpow. redaktor: MARJAN MACHALSKI.